

SLOVENSKI NAROD.

gleda vsak dan sveder, vsake nedelje in praznike ter vsa po pošti prejema za avstro-ugarske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za eden mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s poštnim domom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 8 K, za eden mesec 2 K. Edor hodi sam po ulici, vsa za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor enaka poština. — Na naročbo brez istodobne splošne in ovrhane se ne ovrha. — Za vsakele plačuje se od petertopnega petičevrsta po 12 h, če se ovrhano enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se tiskajo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ovrhane t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vojkovo ulico št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Sprava“ na Goriškem??

Kedarkoli vržejo klerikaleci v slovenski svet novice o kakih »spravi« in »slogi«, vselej je treba biti naprednjakom na straži proti sleparskim spletkarjem, ki nimajo s kako resnično »spravo« nič opraviti, marveč so le nabrušen oster nož, ki naj pokolje toliko in toliko značajnih, doslednih, v boju za napredna stremjenja nevstrašnih mož; čez ta mrtva trupla bi potem seveda imeli le še korak do take »sloge«, po kakršni hrepene vsa klerikalna srca, do sloge, pod katere krilom bi bil zadušena dolgo, ako ne za vedno vsak svobodomiseln pojav ter bi neomejeno vladal najhujši brezdomovinski klerikalizem.

Pri nas na Kranjskem smo doživeli že toliko švindlov s »spravami«, da bi se smejal podobnim glasovom vsak pameten človek. Konstatovati treba, da je bilo pri nas na Kranjskem v naprednih vrstah vedno dovolj prenaivnih rodoljubov, ki so šli na limanice klerikalnim sleparjem; in zares se je vselej pokazalo le prekmalu, da so nas hoteli klerikalci oslepiti, le nabrisati za to ali ono pozicijo, — in pri prvi priliki, ko so videli, da iz tiste »sprave« moke ne bo preveč kruha za njihove strankarske namene, so brez pomislekov prelomili besedo ter vrgli »spravo« in »slogo« med staro šaro, a naprednjaki smo debelo gledali, kako grdo so... nas hoteli oslepiti.

Česar se na Kranjskem ne upajo več uganjati, to poskušajo zdaj na Goriškem. »Slovenec« od srede je objavil na prvem mestu uvodnik »Sprava na Goriškem«, ki nas spominja bivših »spravnih akcij« na Kranjskem. V bistvu je isti uzorec, isto frazerstvo o pogubnosti domačega boja in o potrebi miru, takega miru, kateri naj plačajo edino naprednjaki... »Želja po pomirjenju je splošna...« Naj se vendar, če ne ustavi, vsaj ublaži in omili divji bratomorni boj, ki nam črpa najboljše delavne moči in ovira vse pozitivno delo za povzdigo in prospeh našega

življa« itd. Takemu frazerstvu smo pri nas že navajeni, pa se nikdo zanj ne zmeni, ker vsak pameten človek vidi, da klerikalci ni za mir, ni vsaj za strpljivost nasproti drugim strankam, marveč pred očmi jim blešči le strankarska pohlepnost in nadvlada.

Kratko in malo pa ne moremo verjeti »Slovencu«, ki proglašja urbi et orbi, da je narodno-napredna stranka navdušena za tako »spravo«, ki bi prijala klerikalcem, ali v njej je za »spravo« le ena sama ovira — g. A. Gabršček. Ako bi bilo to resnično, potem bi mi sami svetovali Gabrščku, naj vrže puško v koruzo, naj proda v Gorici makari klerikalcem vse, kar ima ter se izseli, ker taka stranka ni drugega vredna, nego da se vrže na trebuh pred zadnjim hribovskim kaplanom. Toda mi ne verujemo »Slovencu«, da je res tako, dasi priznavamo radi, da je g. Gabršček klerikalcem najhujši v želo; iz tega je pač le razvidno, kdo je najtrdnější stebel narodno-napredne stranke, ki se ne da omajati, tudi če vse druge naruši »sprava« znorelost. — Leta 1899. so klerikalci proglašali dr. Tumo za edinega rešitelja stare lepe sloge, a po Gabrščku so začeli udrihati šele potem, ko se ni udal niti najslajšim sirenskimi glasovom, ki so mu obetali zlate gradove, ako le pusti dr. Tumo osamljenega. Značajni Gabršček se ni udal in se je postavil za dr. Tumo a vso njemu lastno energijo, kar edino je dr. Tumo rešilo, ali rešilo tudi deželo Goriško pred popolno kapitulacijo kardinalovemu ultramontanizmu. »Slovenec« potrjuje, da je g. Gabršček tako trden stebel narodno-napredne stranke, da, ako bi njega ne bilo, bi se dosegla na Goriškem takoj taka »sprava«, kateri bi i »Slovenec« i naš dr. Žilindra dali svoj blagoslov, kar pomeni, da se je Goriška potopila v morju klerikalne strahovlade. — Gospod Gabršček sam dobro ve, da dežela ne dobi tako kmalu naslednika, ako se klerikalcem posreči, da njega onemogočijo. Ako so klerikalci tako močni in naprednjaki tako slabi, da bi padel

Gabršček, tedaj res dvomimo, da bi se našel kaj kmalu mož, ki bi si upal da oapo ustvarjati to, kar je z Gabrščkom propadlo, da bi se našel kdo, ki bi nesel na trg svojo kožo, po kateri bodo klerikalci tako nesramno mlatili, kakor delajo zdaj z g. Gabrščkom. Pripoznati treba, da ni kmalu najti moža, proti kateremu bi klerikalci tako besneli, ki bi moral toliko pretrpeti kakor ravno Gabršček. In ako je res, da prihajajo s »spravnimi akcijami« na dan možje, ki bi morali stati za program stranke, za svobodomiselnost načela, za dobro naroda na podlagi modernih stremljenj v prvih vrstah, tedaj se čudimo, ako je v enem samem Gabrščku toliko sile, da drži klerikalno strahovlado v deželi s toliko odločnostjo še v šahu.

Toda mi ne verujemo, da je g. Gabršček edina ovira »spravi«, po kakršni se sline cede klerikalcem. Kolikor poznamo Goriško in njene moče, njeno razsodno ljudstvo, moramo pač reči, da gosp. Gabršček ni »edina ovira«, ali da vztraja v kljub vsej res strašni gonji klerikalcev pogumno na svojem mestu, zato: čast mu!

»Slovenec« pravi, da edini dr. Tuma se je začel otresati Gabrščkovega terorizma, — in »je te dnine pričakovano začel s »spravno akcijo«.

Svojim očem nismo verjeli, ko smo čitali te vrste! Kaj res je to tako? Kdo bo verjel »Slovencu«, da je dr. Tuma mož, ki bi se udal kakemu terorizmu posamičnika ali tudi cele stranke. In celo to, da bi njega terorizoval edini Gabršček! S takimi larifari naj »Slovenec« slepi svoje »bravce«!

»Slovenec« naravnost sramoti dr. Tumo in vso njegovo preteklost, ko piše: »Lepo je, ako hoče popraviti, kar je zagrešil v svojem političnem življenju. Toda zdrav in trajen mir je mogoč šele takrat, kadar se odstranijo vzroki prepira«. (— Malo više pa pravi, da je vzrok prepiru v deželi — dr. Tuma sam). — In kam naj

vodi »spravna akcija«, je »Slovenec« tudi namignil, t. j. da se goriški Slovenci načelno združijo, to seveda ne na podlagi načel narodno-napredne stranke, marveč na podlagi načel, katerim da celo naš »Slovenec« svoj blagoslov! — Mi na Kranjskem smo sicer videli neverjetno patološko prikazen v dvornem svetniku Šukljeju, ali da »Slovenec« potiska celo dr. Tumo na tako pot..., po kateri naj popravi, kar je doslej zagrešil, to nam je vendar prehud tobak. Želeli bi, da nam kdo z Goriškega razjasni to megljo.

Značajnim narodno-naprednim možem na Goriškem končno le še par besed: Na Kranjskem smo preboleli sleparstva s »spravami«, in tako bo tudi na Goriškem. Toda da ne bo razočaranj v kljub preminogim žrtvam, želimo, da somišljeniki na Goriškem ne gredo niti za trenotek na klerikalni led; doživeli bi le bridko razočaranje, ki bi jih bolj bolelo, nego sedanje »združevane razmere«.

Gospodarska zbornica in madjarske zahteve.

Kar se je vprizorilo v sobotni seji gosposke zbornice, se nikakor ne more imenovati diplomatsko in takšno postopanje. Grofu Tiszi se je bilo že skoraj popolnoma posrežilo, pomiriti opozicijo in brezdomno bi se bile rešile najbolj pereče državne zadeve. Veliko govorniške spretnosti so imeli ogrski krmilarji, da so ublažili posledice armadnega, povelja iz Chiopija in Körberjeve izjave v avstrijskem državnem zboru. Ako bi bilo avstrijski vladi res toliko, da se duhovi na Ogrskem pomirijo ter zavladajo zdrave razmere, ne bila bi pustila dregati brez potrebe v to kočljivo zadevo.

Vlada se ne more izgovarjati, da ni mogla preprečiti tozadevne interpelacije v gosposki zbornici, saj je splošno znano, da nima vlada v nobeni korporaciji tako udanih in poslušnih mož, kakor ravno v gosposki

zbornici. Treba bi bilo le namigniti, da vladi ni ljubo, da bi se to vprašanje znova razvijalo, in interpelacija bi bila izostala. Toda vse kaže, da je vlada samo naročila to interpelacijo, da je mogla rezimirati svojo zaključno izjavo napram madjarskim zahtevam in navidezno jim dovoljenim vojaškim koncesijam. In to bo vsekakor še obžalovala, kajti v ogrski zbornici, ki je na današnji dan nalašč v ta namen sklicana, se bo brezdomno vzdignil vihar, ki bo vse dosedanje Tiszove jezove porušil ter se bo povodenj znova razlila po celi Ogrski.

Značilno je tudi, da so se v vseh treh skupinah gosposke zbornice oglašala odločna mnenja proti razvitju tega nevarnega vprašanja. Vsi vojaški dostojanstveniki, ki pripadajo gosposki zbornici, tedaj odločilni močje v tem vprašanju, so nalašč izostali od seje. Tudi češki člani gosposke zbornice niso hoteli podpisati tozadevne interpelacije kneza Windischgrätz a ter se obenem izjavili, da tudi odgovor predsednikov ni v njihovem imenu.

Zelo sumljivo za vlado je tudi to, da je dr. Körber takoj in v izbranih besedah odgovarjal na interpelacijo. Tega bi ne bil mogel storiti, ako bi ne bil že o interpelaciji v naprej dobro poučen. V svoji izjavi je rekel, da se nagodbeni zakoni morejo spremeniti le v sporazumenju obeh državnih polovic in le ustavnim potom. Zunanja in notranja ednotnost armade, njeni temelji in tradicije ostanejo nedotakljivi. Armada bo ostala stara, prepovedana z edinim čustvom dolžnosti, cesarja in državo braniti z zadnjo kapljo krvi. Kar se zgodi, bo obstalo v odredbah, ki obstoječim državnopravnim razmeram nikakor ne nasprotujejo. Daleč proč pa mora zavracati vsako misel na delitev armade ter mora tako misel imenovati hudodelstvo na celokupni državi. Taka delitev ne bo prišla in ne sme priti. Dokler veljajo nagodbeni zakoni, ne morejo nikake narodnostne aspiracije do tega. Proti

LISTEK.

Moja Fatima.

(iz tujčevega zapisknika.)

Prišel sem in našel tebe, Marija. Tako prijetno mi je pri tebi, zato bom ostal tu. Nikakor ne povešaj glavo, saj veš, da tako rad gledam tvoje črne oči.

Veruj mi Marija, da bi ti, ako bi bil jaz trubadur, po noči, ko bi migljale zvezde, ko bi lahen zefir umljal, tam zadaj pa bi pluskalo morje, zapel lepo romanco o tvojih ranih laseh in tvojih globokih očeh.

To bi bila romantika. Toda nisem trubadur in tudi za romantiko nimam smisla...

Zato pasedim rajše pri tebi, ko razgrne noč, rajši se naslonim na tvoja prsa in ti pripovedujem lepo povedko.

Ti se pa smeješ; kažeš dve redi tvojih belih zob. Lepa si Marija. To se včasih postavi predme in svoj obraz nabere v resne gube, zdi mi, da sem v galeriji pred sliko izianove Magdalene.

Vročje ti pritisnem na ustni poljub... Krepko te privijem k sebi. Lepi so taki večeri, ko sediva skupaj, gledava na morje. Življenje je; najine bodočnosti nama ni mar.

Kakor sva se sešla, tako se bodeva tudi razšla. Sešla sva se v življenju, ti si se mi nasmehnila ponudil sem ti roko, ti si se mi privila, sedaj pa greva skupaj, da se kdaj zopet razideva; daleč gre moja pot, ne vidiš se nikdar več. Sešla sva se, dala si roke in se zopet ločila.

Taka je pač naša usoda! Srečavamo se in se ločujemo in na vse pozabljamo.

Kratek je najin čas, Marija! Ne zamudiva ga. Le enkrat živiva, pa zato živiva!

Privij se bliže k meni, povedal ti bom lepo povest o sultanu in krasni Fatimi...

V davnih, davnih časih živel je v globoki Turčiji mogočen sultan, Ahmed po imenu.

Godilo se mu je zelo dobro, vsega je imel na izobilje. Denar je

dobival iz žuljev svojih podanikov, njih delo ga je redilo.

Za delo se je bogme, malo, brigal. In njegovi ministri so izrabljali njegovo slabost. Ti so bili vladarji v državi.

Sultan Ahmed je živel samo za svoj harem. V njem si je zbral cvet vseh deklet svoje dežele. Bilo jih je mnogo čim same krasotice. Kakor lev svoje mladice tako je čuval Ahmed svoje harem. Nikomur ni dovolil vstopa vanj. Ves dan, ko so ga mučili »težki« vladarski posli, je mislil na svojem haremu. In kako težki so bili ti posli! Vsprejemal je avdijence in sicer samo moške. Le zdajpazdaj se je prišla pritožiti kaka vdova in ta ne baš mlada in lepa proti kakemu samopašnemu kadiju.

Ko pa je prišel večer, tedaj se je napotil Ahmed v harem.

Dolgo časa je premišljeval, kam bi se obrnil; slednjič se je spomnil mlade Fatime in vstopil...

Fatima je ležala na bogatih perzijskih preprogah, v rokah je držala malo zrcalce in se ogledavala; lahna tancička skoro prozorna, ji je

pokrivala nežno vitko telo; lepa je bila res Fatima; dolgi lasje so bili nemarno razstrti po vratu in po prsih...

Bila je tako zapeljiva. Ahmed jo nekoliko časa molče opazuje, potem se pa vsede poleg nje; Fatima se komaj zmeni zanj, kakor dosedaj opazuje se v ogledalu.

Tedaj reče Ahmed:

»Zapoj in zapleši, Fatima!«

Fatima vstane, vzame in v roko srebrno cimbal in začne plesati...

Divje kakor vrtinec na morju se vrti, sedaj se sklanja, klanja na vse strani, okoli nje se pa vije plašč iz tancič; kakor lahna megla, vmes pa done zveneči glasovi cimbal. Lasje ji frfotajo okoli, kakor temni oblaki. Strastneji in vedno strastneji postaja njen ples; plesala je kakor nekda Saloma pred Herodom in Vitelijem. Slednjič omaga, opehana kakor preganjana srna zgrudi se na baržunast divan.

Prsa se ji dvigajo kakor valovi, iz ust ji pa prihajajo sopeči glasovi; roki ji kakor mrtve vise nizdoli, poluzaprte oči pa ji zro v Ahmeda.

Ta pa vstane in se ji približa. Molče jo opazuje nekaj časa. Bila je krasna.

Ne bom ti pripovedoval dalje, Marija, ker se dolgočasim.

Na tvoje zdravje, signorina Marija!

Dvigni čaše in pij. Izprazni do dna!

Moja Fatima! Glej, noč je nad mano, a noč je tudi v meni.

Tujec sem tukaj; sam živim, našel sem tebe in s tabo, v tebi... ne vem kaj.

Ne vem, kaj da se je zgodilo z mano. Ti si prišla k meni in šla sva naprej, kam tega ne veva. Mogoče sva skupaj le par hipov, potem se pa razstaneva.

Ti si me smeješ, ker ti govorim take neumnosti. Prav imaš, sedaj sva skupaj in to je dovolj; kaj nama mar, kar pride.

Glej kako lepa je noč. Nebroj zvezdic miglja na ozračju, tam daleč pa se spušta zvezdnato nebo v morje. In vse morje blesti in odseva v tisočih lučih.

Lahan zefir pihlja skozi odprto

temu stoji naša pravica, ki je tudi pravica monarhije.

Ta izjava je zadovoljila ozkoarčne, dinastične lojalnosti sledeče parlamentarne veterane, nikakor pa ne dalekovidnih politikov.

Ostale točke, kakor zakon o spremembi upravnega sodišča in zakon glede podpor po ujmah prizadetim je sprejela gosposka zbornica z veliko naglico v drugem in tretjem branju.

O položaju na daljnem vztoku.

Japonska vlada je državni zbor razpustila. Kakor smo že poročali, je zbornica na prestolni govor mikada sklenila, da izreče vladi svoje nezaupanje, češ, da ni zadostno varovala ugleda in interesov Japonske. Ker je zbornica to nezaupnico sklenila brez debate, se je v vladnih krogih menilo, da so se stranke pri tem zaključku samo prenašale in da bo zbornica v drugi seji to resolucijo preklcala. To se ni zgodilo, zato je vlada državni zbor razpustila. Nezaupnica se je res brez vsakega premisleka in v največji hitrosti sklenila. Prestolni govor mikadov je bil v četrtek komaj prebran, že je zbornica brez vsake debate izjavila vladi, da je skrajno nezadovoljna z njeno politiko. Parlament seveda ni mogel jasneje in odločneje dokumentirati svoje bojažljivosti, kakor na ta način. Da se je japonska vlada odločila parlament razpustiti in ne samo odgoditi, je dokaz, da v japonskih vladnih krogih prevladuje mnenje, da bi bilo za Japonsko usodopolno, ako bi se vlada uklonila bojažljivemu parlamentu in se zamotala v vojno z Rusijo. Vlada je pač že prišla do prepričanja, da Japonska le še ni dovolj močna, da bi se lahko merila v boju z velikansko rusko močjo, zato se je jela z Rusijo pogajati, da bi si mirnim potom izvojevala nekaj koncesij, zlasti pa da bi Rusija priznala, da vsaj večji del Koreje spada v japonsko interesno sfero. Tozadavna pogajanja so bila že v najboljšem tiru, ko jih je parlament hotel preprečiti. Ako bi se vlada uklonila njegovi zahtevi, bila bi vojska z Rusijo neizogibna. To je vlada sedaj z razpustom parlamenta preprečila, in nadejati se je, da se bo konflikt med Rusijo in Japonsko le poravnal in da ne bo prišlo do vojske, katero že več mesecev z vso gotovostjo napovedujejo angleški listi. Vojska med tema dvema državama bi seveda bila velikega interesa za Angleže, ker bi se s tem oslabila najnevarnejša tekmeča Angležev v vzhodni Aziji, zlasti pa stari rival Angležev — Rusija. Toda, kakor se kaže, se Angležem te pobožne želje ne bodo uresničile!

okno. Tako lepo in prijetno mi je tukaj ...

Kadar se mi nasloniš na prsi, ko ti gladim temne kodre, ti ne veš, kako ljubko mi je takrat.

In ko upreš vame svoje velike oči, ah ... Toda kaj bi govoril ...

Ko se razstrne noč po zemlji in ko sediva v tej tihoti sobi sama, ko naju ne čuje in ne vidi nikdo ... pritiski mi poljub, moja črnolasa, črnooka Fatima!

Prišel bo čas, ko bova sedela zadnjikrat tukaj, ko se bova ločila, da se ne vidiva nikdar več; mogoče, da boš plakala, kdo zna ali me ljubiš, tedaj ti bom otrl s poljubi solze ...

Ti me tako začudeno gledaš ...

Veš, Marija, danes sem nekoliko melanholično razpoložen, a to bo že prešlo ...

Veš kaj, sedi k klavirju, zaigraj in zapoj kako veselo poskočeno ...

Ali pa pusti vse to, ti me moraš razvedriti. Glej zunaj črno, tiho noč ... Vse je tiho mirno ... luči pogasujejo ... življenje je umrlo le tu gori v naju srohi plamen velik mogočen ogenj ...

Pogasniva luči, moja Fatima!

Politične vesti.

— O delegacijah. Predsednikom avstrijskih delegacij bo baje izvoljen marki Baquhem. V sled znane interpelacije v gosposki zbornici bodo ogrski opozicijski delegatje zanesli obstrukcijo tudi v delegacije. Pred vsem posl. Ugron grozi že prvi dan z obstrukcijo.

— Poljski klub namerava sprožiti v delegacijah sledeče zadeve: stališče Avstrije v evropskem koncertu je čimdalje slabše, posebno na Balkanu prevladuje ruski vpliv. Prebivalstvo Bosne in Hercegovine je nezadovoljno. Avstrijski državljani ne uživajo v inozemstvu skoraj nobenega varstva. Za avstrijske državljane, ki jih pruska vlada sistematično zatira je zahtevati odločno varstva. Slovanski jeziki se preveč zapostavljajo v armadi. Rezervistom se dovoli, da se javijo pri kontrolnih zbiorih v svojem materinem jeziku.

— Hrvaško-ogrski finančni nagodba. Prva seja hrvaško-ogrskih regnikolarnih deputacij se je vršila pod predsedstvom Wekerla v dokaj lepem soglasju. Ker je sklican za jutri hrvaški sabor, nadaljevala so bodo namreč nagodbena pogajanja šele po novem letu.

— „Cvet“ ogrskih poslancev. Imunitetni odsek državnega zbora je sklenil izročiti poslance Ugrona, Csavolszkega, Jankovicha in Eötvösa. Ugron je obtožen, da je neko hranilnico s krivo menico osleparil za 200.000 K; Csavolszky je poneveril svojemu tovarišu menice za 17.000 K; dr. Nessi je poneveril nekemu svojemu klientu 604.000 K; Jankovich je odnašal zlatarjem dragocenosti z oblubo, da jih bo ali plačal ali vrnil, a ni storil ne prvega ne drugega; Eötvös je obdolžen, da je ponaredil v hranilni knjižici znesek za 7200 K. To so „vitezi“!

— Papež Pij X. o Avstriji. Neki francoski časnika, ki ga je papež sprejel v avdijenci, je pisal, da se je papež izrazil: „Z boleštno moram konstatovati, da katoličani v takih deželah, kjer so v večini, kjer je katoliška cerkev oficialno priznana, kakor n. pr. na Francoskem, v Španiji in Avstriji ne uživajo tako obsežne svobode in miru kakor v drugih deželah, kjer so v manjšini.“ Kmalu nato je pisal list „Vaterland“, da je izjavil papež napram nekemu knežjemu paru, da ni nikdar kaj podobnega rekel o Avstriji, goji temveč največje simpatije za Avstrijo in njenega cesarja ter nikoli ne pozabi, da se je rodil kot njegov podložnik.

— Iredenta v italijanski zbornici. Glede znane afere na Gardskem jezeru, ko se je ladja izrgala avstr. zastava je rekel v zbornici Molmenti: „Ta čin vpljudnosti (da bi se ladjam pustila avstrijska zastava) bi se dal razumeti, ko bi se ne zdel našim bratom preko meje kot posmeh na njihovo trpljenje. Mi pa hočemo preprečiti, da bi se up naših bratov, ki uživajo v naprej veselje in slavo svoje združitve z materno zemljo, spremenil v boleštno klice in trpko obtožbo.“ (Pritrjevanje v celi zbornici.) Značilno je tudi, da je korespondenčni biro ta govor kar izpustil.

— Zoper Srbijo. Rusija, Avstro-Ogrska in Nemčija so dale svojim poslanikom v Belgradu dopust na nedoločen čas. To se je storilo baje zato, da ne bo treba pri predstojajočih dvornih zabavah priti poslanikom v dotiko z morilec kraljeve dvojice.

— Nemški državni zbor je sprejel po daljši debati dveletno trgovinsko pogodbo z Angleško.

— Nemški cesar je toliko ozdravel, da je prišel večerj prvič iz Potsdama v Berlin ter prisostvoval zvečer gledališni predstavi.

Dopisi.

Iz Cerknice. Po preteku par dolgočasnih let, vzbudilo se je zadnji čas v našem trgu nekaj več življenja. Tako vsaj lahko trdimo, oziraje se na zabavni Martinov, in zlasti še zadnji Miklavžev večer, katerega so priredili g. cerkniški samci. Njih prijaznemu vabilu odzvali so se vkljub slabemu vremenu častite dame in gospodje z Unca, Rakeka, Beguni, Grahovega in Martinjaka, da, poča-

stil ga je celo Sv. Vid. Okusno okrašena dvorana gostilničarja gospoda J. Spunta je bila natičena do zadnjega kotička. Ob čarobni razsvetljavi med cingljanjem zvoncev vstopi v dvorano veličanstvo Miklavža, spremljano od ljubkih, dolgolasih krilatcev in čete lahkopetih parkeljnov. Po prijaznem pozdravu razdeli Miklavž svoje darove, ki niso povzročili kaj malo radosti. Po njegovem odhodu pa smo se ob petju in napitnicah živahno zabavali tja pozno v noč. Da je Miklavžev večer toli povoljno vspel, gre pač največja zasluga go. spodu Fr. Werliju, ki se je za vso zadevo najbolj zanimal in gospodu gostilničarju J. Spuntu, ki je poskrbel za točno in dobro postrežbo v jedi in pijači.

Iz Ljutomer. Razvoj »Murskega Sokola« naš prečastiti duhovščini nič kaj posebno ne ugaja; pri vsaki priliki se spotika ob tem, za naš okraj eminentno važnem društvu S tim se je isti tej gospodi tako zameril, si ne moremo tolmačiti; morebiti jim je »Sokol« preveč naroden, a premalo klerikalen. Posebno pa je neki mladi, menda za to na jeti kaplan, kateremu društvo ni pogodu. Ta gospod se je celo vsmelil v cerkvi zoper naše društvo rovat. V svoji zadnji pridigi je Sokolom ostro zapovedal, sokolski pozdrav »Na zdar« napram duhovščini opustiti. Baje ni spodobno, častita gospode na ta način pozdravljati. Čudno so se Sokoli pogledovali, zaslišavši to zapoved, saj se jim je v telovadnici reklo, da je pozdrav Sokolov vedno le »Na zdar!« Ne glede na okolnost, da je sokolska pelerina že po svojem kroju tako vstvarjena, da se v slučaju, če je ista zapeta, sploh ni mogoče odkriti, še menda do sedaj ni bilo narodnjaka in tudi ne narodnega duhovnika, katerega bi ta pozdrav užalil. Gospod kaplan, mar mislite, da bomo od daleč vpili in Vas liki učenci pozdravljali? Hvaljen bodi Jezus Kristus in še Vam morda poljubovali? roko. Potem se pač zelo motite! Bodite veseli, da Vas sploh kateri pozdravi, in prihodnjič v svoji pridigi raje pri stvari ostanite, kakor pa take opazke delati. Že ob ustanovitvi društva je še tudi drug kaplan izjavil, da Sokol ni po njegovem okusu! — Pa mirna Bosna, saj tudi »Štajercu« naše društvo ni po njegovem okusu, in je že večkrat na isto zabavljaj. »Gliha vkup štrihla«!

Petrova skala.

V. K. Iz Rima, 6. dec.

XIII.

Vse življenje ni družega kakor razvijanje. Tudi človeštvo v celoti se neprestano razvija iz slabših v boljše razmere. To se vidi zlasti jasno v zadnjem veku. Dobili smo železnice, brzojave, telefone, serum-injekcije, Röntgenove žarke itd. itd. Veda je posvetila v nekaj popolnoma nerazumljive pojave nature in kar je bilo časih čudež, to poznamo danes popolnoma natančno. Marsikaka za večne čase narejena naprava se je podrla; marsikaj, kar je bilo sveto, je postalo malik, kateremu se otroci smejejo.

Tudi cerkvene naprave niso večne in Petrovo skalo je novo na naravoslovju sloneče naziranje že hudo izpodkopalo in izdolbilo. Tekom zadnjih sto let se je svet predrugačil tako, da se lahko reče: tisoč let srednjeveškega življenja narodov ni nič proti razvoju zadnjih sto let.

Tudi manjši narodi, ki živijo med naprednimi narodi, si morajo pridobiti vso ono omiko, ki jo podaja novodobna kultura. V to jih sili skrb za obstanek. Doli na Balkanu lahko še prezirajo moderno kulturo, tam morejo danes še zaostajati za 200 let za evropsko civilizacijo, toda Slovenci tega ne moremo in ne smemo. Narod, ki je v našem položaju in si ne pridobi moderne kulture, je roko-delec brez orodja, tak narod postane gnoj za razvoj drugih narodov.

Slovenci bivamo med dvema velikima, naprednima narodoma. Plavati moramo znati, sicer utonemo. A glavna ovira, da ne moremo plavati, glavna ovira našega napredovanja je stari, iz srednjega veka preostali sistem rimskega klerikalizma, digar nositelj je katoliško duhovništvo. Da je pri nas sploh mogoča znatna klerikalna stranka, to je najboljši dokaz naše zaostalosti. Ako nečemo postati hlapeci drugih narodov, se moramo otresti spon, v katerih nas drži klerikalizem — v to pa je treba, ne le da poznamo bistvo klerikalizma, nego tudi njegove reprezentante in njih značaj ter njih vzgojo.

V ulici San Nicolo di Tolentino v Rimu stoji velika palača, v kateri je nastanjen takimenovan »Collegium Germanicum«. Sicer pravi star pregovor »doctor romanus — asinu«

germanus«, ali vzlic temu se v rečenem kolegiju vzgajajo prav nevarni ljudje. Ignacij Loyola, ustanovitelj jezuitkega reda, je posvetil omenjeno palačo za vzgojevališče bodočih duhovnikov za Nemčijo in Madjarsko. Potrdil je to ustanovitev papež Julij II. 1552. V tem jezuitskem zavodu vzgajajo vedno tudi nekaj slovenskih rojakov za duhovski stan. Po končani dresuri v tem kolegiju se nameste gojenci pri uradni katoliških časopisov, v lemenatih kot učitelji, na važnejše službe v mestih in se porablajo tudi za poslanice. Ta dresura traja sedem let — torej časa dovolj zastrupiti najčistejša srca in pokvariti najlepši značaj.

Prva tri leta se uče gojenci tega zavoda nekakega modroslovja, stiri leta pa so posvečena bogoslovju. V glavnih strokah bogoslovja je seveda izključen vsak napredek. Vse je trdno, nič se ne sme premakniti — saj sicer razpade vsa stvar. Perinde de cadaver, — pokoren kakor mrtvec — se lahko reče tudi v tem oziru. Zato se ti predmeti uče v germanskem kolegiju ravno tako, kakor po vseh lemenatih. Velik razloček pa je v tem, kako se uči cerkveno pravo na germanskem kolegiju v Rimu in kako se uči na teoloških fakultetah in v lemenatih v raznih drugih državah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. decembra.

— **Občinski svet ljubljanski** ima v torek ob petih popoldne sejo. Na dnevnem redu so poročila: o prošnji hišne posestnice Josipine Ronerjeve za odstop prednosti hranilničnemu posojilu pred 3% državnim posojilom; o spremembi pravil »Prostovoljnega gasilnega društva« v Ljubljani; o proračunu mestnega loterijskega posojila in njega amortizacijskega zaklada za leto 1904; o proračunu zaklada meščanske imovine za leto 1904; o proračunu splošnih ustanov za leto 1904; o napravi hodnikov na Bregu in na levi strani Sv. Petra ceste med Prečnimi ulicami in Radeckega ceste; o prizivu Andreja Trškana glede kolarnice v Cegnarejevih ulicah št. 4; o prizivu Marije Kramarjeve na Dolenjski cesti št. 5, radi plačila komisijskih stroškov; o oddaji dimnikarskih del za leta 1904, 1905 in 1906; o prošnji »Prostovoljnega gasilnega društva« v Ljubljani za zvišanje letnega prispevka; o mestnega magistrata nasvetu glede spremembe pri odvažanju smeti; o uravnavi prispevkov konkurenčnih faktorjev za kurjavo na c. kr. višji realki; o napravi novega kemičnega ognjišča na c. kr. višji realki; o porabi dotacij za šolsko leto 1902/3. na mestni ljudski šoli na Barju; o prošnji Alojzija Korsike za odpis predpisane zneska za večjo porabo vode; o prošnji raznih magistratnih uradnikov v osebnih zadevah; o županovem nasvetu glede pripoznanja nagrade zapisnikarju pri sejah občinskega sveta.

— **V sobotnem, »Slovencu«** se zrcali potrtost, ki jo je pri klerikalnih prouzročil vlečastni shod narodno-napredne stranke v Ribnici. Ta shod jim je kar sapo zaprl. Govor dr. Tavčarja jim je obležal v želodcu kakor svinec. Na mesto da bi reagirali na različna izvajanja dr. Tavčarja, se zadovoljujejo s smešnimi zabavljicami in z denunciranjem uradnikov in učiteljev. Če mislijo klerikalci, da bodo s svojimi denuncijacijami komur škodovali, so v veliki zmoti. Mesto da denuncirajo spodobne ljudi, naj se rajše opravičijo, kako so mogli tako nesramno lagati glede obdavljenja krošnjarjev. Dr. Tavčar je klerikalce razkrinkal in njih šuf-tarijo glede obdavljenja krošnjarjev po zaslužnju ožigosal, a klerikalci so te udarce s pasjim bičem mirno spravili. Tudi o škandalu, da se noben kmetski poslanec iz Kranjske ni zmenil za svoje volilce, ko se je v drž. zboru dovolilo p et milijonov kron za ponesrečenje, je »Slovenec« izpregovoril le par besed. Boji se pač, da bi kmetje izvedeli, kako leni in nič vredni so njihovi katoliški zastopniki in da se ti ljudski prijatelji niti tedaj ne spomnijo svojih dolžnosti, kadar se razdeljuje milijoni v podpore. Dr. Tavčar, ki ni zastopnik kmetov, volilcev, se je zavzel za kmetško ljudstvo, kmetski zastopniki pa se še zmenili niso za to važno

stvar, dasi sicer toliko jezike brusijo o svoji ljubezni za kmeta. Da, da, shod v Ribnici je bil za klerikalce tak udarec, da že niso kmalu tacega doživeli. Po vseh udih jih zdaj trga. Tako jih trga in boli, da kar cviliijo. In pomagati jim ne more noben zdravnik.

— **Občinski odbor trnovski** je v svoji redni seji sprejel z 18 proti 1 glasu sledeči predlog: »Občinski odbor v Trnovem izreka opravičenost IV. kurije za deželni zbor, a izjavlja, da ni ista tako nujno potrebna, da bi opravičevala za kmeta škodljivo obstrukcijo v dežel-nem zboru.

— **Objektivnost v »Slovencu«.** V »Slovencu« se je oglasil sedaj v svojo obrambo dr. Štefan Divjak sam, tako daleč je že prišlo. Oglasil se je mirno in dostojanstveno, tudi kakor se »stanu šika« in človeku, ki ni bil doslej se »Slovenčevini« dopisi v nobeni zvezi. Kdor ne verjame, plača krajcar. To priliko pa je odlični katoliški mučenik tudi takoj uporabil, da je malo »pojarmal«. Ženo ima, petero lačnih otročičkov, na nogah kurja očesa, večkrat kašelj, in vrag vedi kaj še vse. Dežela ga slabo plačuje; pri taki strokovni izobrazbi, takih duševnih vrlinah, taki požrtovalnosti, pa prejemkov samo krog 4400 kron na leto. Naravnost žrtva razmer v tej nehvaležni Kranjski deželi! A pregovor pravi: »s trebuhom za kruhom«, in tako mora »vandrat« tudi Štefan Divjak vsak »drugi« dan iz Studenca v Vevče, da si prisluži še tamkaj letnih drugih 4500 kronic, ali kakor sam pravi: »da gor plača«. In tako ta revež povsodi »gor plačuje«. Pri blaznici iz vevškega zaslužka, na Vevčem pa iz deželnega — bog se usmili! — V ostalem je seveda dr. Štefan tako malo polagal — saj gre večkrat »javno«, to se pravi, tako, da ga vsak kmet lahko vidi, k spovedi, mu bo že odpuščeno! Prvič ni nikakor upravičen do opravljanja tovarniške službe, ki mu je vsled sklepa deželnega zbora glasom instrukcij zabranjena, a ne dovoljena. Tisto govoričenje je torej navadna farbarija za ljudi, ki razmer ne poznajo; drugič se dr. Štefan tudi proketo malo briga za prosti in neprosti čas, kar je jasno a priori, ker se nesreča ne ozira na službene dneve zdravnikov, tudi takih ne, ki so klerikalni. Tretjič tudi ni res, da je poštenjak 12. leto v blaznični službi. Služba je mož nastopil l. 1894, potem opravljal isto eno leto v blaznici, da se bogu usmili. Ker mu je nedostajalo vsake strokovne izobrazbe, in je bil mož v svojem psihiatričnem delovanju še bolj konfuzen, kakor njegovi bolniki, poslaga je deželni odbor pet mesecev na Krafft-Ebingovo kliniko na Dunaj. Od tamkaj je seboj prinesel podpisani »Zeugnisformular«, kakor ga lahko dobi vsak, kdor hospitira kako kliniko. Sicer je pa smešno sklicavati se glede svojega znanja na take listine, katerih vrednost je obče znana. Vse njegovo dosedanje delovanje pa dokazuje najjasnejše, da ima dr. Štefan tako kvalifikacijo, kakor bi jo imeli ne smel; to ve v blaznici vsak, od prve sestre pa do najzadnejšega hlapca. — Glede preiskave pa lahko dr. Divjaku povemo, da je sicer mogoče, da se je ne boji, ker je junak, posebno kedar rogoviti s svojo gorjačo po oddelkih; povemo mu pa tudi, da bi v normalnih razmerah zdravnik, ki ima tako brezvestno preteklost za seboj, že davno sfrčal iz zavoda, kateremu pravimo humanitaren. To se mu pa še lahko pripeti, če bo še nadalje izzival, ali kakor on pravi »na napade« se branil. Razmere najdejo ljudi, in tako je tudi mogoče, da se najde človek, ki bo Štefanu »stanu dostojno in z odprtim vizirjem« razjasnil stališče, kakor mu ga doslej ni še nikdo razjasnil, to pa seveda takrat, kedar se bo nam — in ne dr. Divjaku — potrebno zdelo.

— **Zopet eden.** Sledeč svojim slabokrvnim prednikom, je položila svoje nezakonske kosti k večnemu počitku zopet ena izmed tistih »dištih kmetijskih zadrug«, kakor jih radi imenovati mariborski odrešeniki, katere so svoj čas razni bojni petelini in koristolovci dvomljivo

le
da
le
ga
ga
ijo
ben
W-
l z
og:
m
ije
da
na,
sta
el-
lo-
asil
Di-
gla-
tudi
ki
pisi
lača
ato-
a je
tero
urja
kaj
pri
vrih
em-
Na-
ežni
: s
nora
rsak
a si
kro-
ča.
je-
na
se
dr.
gre
da
redi,
akor
iške
rega
a, a
orej
mer
tudi
ne-
ker
teve
leri-
oste-
izbo
rav-
pogu
ož v
bolj
pslal
na
Od
isani
dobi
sicer
svo-
terih
govor
naj-
vali-
; to
pa
lede
emo,
boji,
ovili
emo
raz-
stno
al iz
ren.
bo
ravi
dejo
a se
do-
snil
še
krat,
jaku
njim
žila
emu
di-
kor
dre-
jni
ivih

ekstenc s strelom in gromom usta-
novili, obetajoč zapeljanemu in sle-
pemu našemu kmetu zlatih gradov
in rešitve. Vsele sklepe okrajnega
sodišča v Mariboru in končane likvi-
dacije je prenehala biti kmetijska
zadruga Koprivnik-Planica pri
Mariboru, torej pred nosom odreše-
nikovim. Radovedni smo, če smo
tudi v tem slučaju mi krivi propada
te zadruge?

— **Novi okrajni glavar v**
Novem mestu baron Rechbach
je prevzel v soboto vodstvo okraj-
nega glavarstva novomeškega.

— **Repertoar slovenskega**
gledališča. Jutri, v torek se
ponavlja d' Ennery-Jules Vernova
velika igra »Pot okoli zemlje«
s sijajno opremo. V petek, dne 18.
in v nedeljo, dne 20. t. m. gostuje
slavna jugoslovanska umetnica gđ.
Vela Nigrinova, rojena Slo-
venka iz Ljubljane. — Zunanje po-
setnice gledališča opozarjamo, da se
zaradi vstopnic obračajo pravočasno
na dnevno blagajničarico gospo Še-
škarkovo, ker bo o božičnih praznikih
težje dobiti prostore za dneve
predstav.

— **Slovensko gledališče.**
Ni je kmalu dobiti igre, ki bi bila doži-
vela toliko predstav, kakor igra »Pot
okoli zemlje« v 80 dneh. Po vsem
svetu so jo že igrali. V večjih mestih
je doživela po 1000 predstav. Na
gledališču Saint Martin v Parizu so
jo uprizarjali tri leta večer za večer-
om in vedno je bilo gledališče raz-
prodano. Lahko pa se ta igra ne da
uprizariti. Treba je velikanskega opa-
rata, da se jo spravi na oder. Treba
je celo vrsto novih dekoracij, novih
kostumov in vsakovrstnih dragih re-
kvizitov. Ko smo čuli, da se na slo-
venskem gledališču pripravlja ta igra,
smo resnično dvomili, če se ta po-
skusi posreči. A kako prijetno smo
bili iznenadeni! Stori se je veliko
več, kakor se more in sme v naših
razmerah pričakovati. Uprizoritev je
bila prav sijajna. Dekoracije so jako
lepo izvršene, kostumi so res bogati,
rekviziti pa taki, da kaj boljšega in
kaj lepšega ne morejo nikjer imeti.
Ladja je dobro funkcionirala, veliki
slon je pravi fenomen. Rilec zvija,
kakor živ slon, ušesa premika in hodi
prav čvrsto in popolnoma sigurno.
Slišali smo ljudi, ki so se prepirali,
češ, ta slon je živ. In te kače! Kar
strmelno je občinstvo, ko se je začela
kača dvigati in ovijati okrog gđne.
Ritkovce. Istotako sta imponirala že-
lezniški vlak in potop ladje. Kostumi
zamorcev, braminskih duhovnikov,
bajader, Indijancev, so obujali in za-
služili splošno pozornost. Vzoričo
tako skrbnemu in lepemu uprizor-
jenju je samo ob sebi razumljivo, da
je ta zabavna igra, polna presenet-
ljivih dogodkov, imela velikanski
uspeh. Izmed igralskega osebja je
pred vsemi omeniti g. Liera in g.
Boleško, ki sta svoji komični ulogi
prav dobro izvedla. Da sta govorila
hitro, je bilo popolnoma na mestu,
a govorila sta mestoma tudi neraz-
ločno, kar je precej motilo. Poleg
njiju je omeniti gg. Čonskega in
Dragutinovića ter gospodični
Ruckovo in Kreisovo. A tudi
vsemu drugemu osebju — bilo ga je
toliko na oderu, kakor menda še pri
nobeni slovenski predstavi — gre vse
priznanje. Naval na gledališče je bil
nepopisen. Za popoludne so bile vse
vestopnice razprodane in jako mnogo
ljudi niti prostora ni moglo dobiti.
Po izrednem vspehu prve predstave
smo prepričani, da doživi igra dolgo
vrsto repriz.

— **Predavanje za ljub-**
ljansko učiteljstvo. V četrtek
dopoludne ob 1/11. predava g. prof.
Suhar v telovadnici I. mestne g.
Šule ljudske šole v Komenskoga uli-
cih o risanju po najnovejših me-
todah.

— **Rokoborba** med g. To-
maševičem in 25letnim Nemcem
Ditrichbergom za Dunaja privabila je
včeraj vseh sobotnih časniških poročil
toliko občinstva, da so bili obširni
prostori Sokolove telovadnice spodaj
in zgoraj napolnjeni. Zmagal je zopet
g. Tomašević. Borila sta se trikrat,
vsega skupaj 26 minut. Borba, na-
povedana ob petih, pričela se je
vseled navala občinstva šele ob tri
četrt na šest in bila jako zanimiva
vseled raznih pozicij in momentov,
osobito radi tega, ker je tudi Ditrich-
berg silno napadal, spravi Tomaše-
vića dvakrat pod se, dvakrat se izvil
izpod njega ter se hitro preko To-
maševičev hrbet prevrnil v drugo
stran v boljšo pozicijo, medtem ko
je Tomašević spravi Ditrichberga
sedemkrat pod se, je jedenkrat, ko je
bil v »nevarni« poziciji pod Ditrich-
bergom, nenavadno izvil nazaj, bli-
skoma planil nanj, se mu vrgel kakor

lev za tilnik in ga podvil; zadnjikrat
se mu je pa posrežilo, nasprotnika
preobrniti na hrbet in s tem zmago-
vito končati borbo. Popolno razvita
moč g. Tomaševiča, ki je tudi v no-
gah silno močan, je morda odločilno
pripomogla k zmagi nad nevarnim
Ditrichbergom, kojega noge so v pri-
meri k lepo razvitemu gornjemu te-
lesu slabše. G. Tomašević je v Ljub-
ljani s svojim zmagovitim nastopom
mnogo storil za razvoj pravilne roko-
borbe med Slovenci, ki med vsemi
telovadnimi strokami najbolj uspešno
deluje na razvoj muskulature in ju-
naškega duha. G. Tomašević je v
svojem nagovoru poudarjal, da z
velikim veseljem potuje po slovan-
skem jugu, med svojimi brati, da jih s
svojimi nastopi navdušuje za roko-
borbo, za katere gojenje je moški
materijal pri nas na jugu posebno
pripraven valed svoje naravne košče-
nosti in žilavosti, se zahvalil občins-
tvu za obisk in simpatije ter dru-
štvu »Sokola« za izkazane prijaznosti.

— **Nesreča v Lazah.** V Lazah
ponesrečeno Marjo Lefellner iz
Ljubljane so 9. t. m. potegnili iz
Save. Pokopali so jo 11. t. m. v
Dolu.

— **Iz Kamnika** se nam piše:
Po vzgledu ljubljanskih in graških
so tudi kamniški trgovci sklenili, da
običajnih novoletnih daril ne bodo
dajali. Na mesto tega priredili bodo
na sv. dan božičnico ter pri tej pri-
liki kakih 50 revnih šolskih otrok
preskrbeli z obleko.

Kamniški trgovci.

— **Izpred porotnega so-**
dišča v Novem mestu. Na
zatožni klopi sedi doslej nekazno-
vani Ferdinand Škubic, vojak 17.
pešpolka v Celovcu. Preje je bil kle-
panski pomočnik v Mokronogu in
bišnik pri podjetniku Tafflerju. Kot
tak je tudi nadzoroval Tafflerjeve
delavce pri regulaciji Mirne. Državno
pravdnistvo ga je tožilo radi tatvine.
Tafflerju je namreč izgnila iz nje-
gove blagajne večja svota denarja,
kakor Taffler sam pravi, okoli 1500
kron. Ker je Taffler Škubicu vse
zupal in ga v poslovanju ni mnogo
nadziral in ker je Škubic v zadnjem
času zelo potratno živel, se je su-
milo, da si je Škubic prilastil Taffler-
jev denar. Obtožnica pravi, da je
imel Škubic samo 60 K mesečne
plače; navzlic temu je prav dobro
živel, zapil vsak dan 2 do 3 krone,
včasih plačeval celo za buteljke.
Neki natakari, ki je bila njegova
ljubica, je kupil zlato uro in verižico
in več druge zlatnine. Obtožnica
sklepa, da bi Škubic pri svoji pihi
plači ne mogel tako živeti, pred vsemu
pa bi mu ne bilo mogoče, kupovati
drago zlatnino in se v kočijah vo-
ziti na izlete. Zato je gotovo, da je
Škubic, da bi mogel »noble« živeti,
kradel denar svojemu delodajalcu.
To doznanje podpira tudi dejstvo,
da se je pri Škubičevi ljubici našlo
260 kron, katerih si gotovo ni sama
prihranila, ampak katere ji je dal
obtoženec od ukradenega denarja.
Toženec zanika odločno vsako krivdo
in zatrjuje, da si je poleg redne me-
sečne plače mnogo zaslužil po strani;
pisal je delavcem pisma, razpečeval
razglednice in dajal delavcem proti
visoki odškodnini predplačila; vse to
mu je po njegovem zatrditlu neslo 8
do 10 kron na dan. Priča Josipina
Bobnarjeva, Škubičeva ljubica, iz-
pove tudi slično in pravi, da mu je
ona večkrat dala od prihranjenega
denarja 10 do 20 kron, da ni nikdar
več zapil na dan, kakor 1 krono in
da ni nikdar za druge plačeval. Zlato
uro in verižico ji je Škubic res kupil
v Ljubljani, a za te stvari mu je ona
dala iz svojega žepa 30 K. Priča Ma-
rija Koseskijeva in Filomena Deja-
kova izjavita, da sta slišala, da je
imel obtoženec večjo svoto denarja
baje okoli 800 K shranjenih pri na-
takarici Bobnarjevi, sicer pa ne veta
ničesar važnega navesti. Svedoka
trgovca Strelnin privrudenik Berg iz Mo-
kronoga izpove, da je bil pri obtože-
nem in tudi druge priče ne morejo
navesti ničesar posebno obtežilnega.
Priča France Kunstelj, ključavničar
v Mokronogu, izjavi, da je Škubic
prinesel koncem julija ali avgusta
en ključek v popravilo in rekel, da
je ključ za kolo. Ključek je bil sličen
onemu, kateri leži pri sodišču, a ven-
dar nekoliko manjši. Škubic je za-
hteval, da mora ključek takoj popra-
viti, češ, da »ta stari« ne bo več vedel.
Priča pa tudi naglašja, da so bicki-
ški ključji slični wertheimskim. Priča
Jožef Dolinar potrdi, da je bila klju-
čavnica na Tafflerjevi blagajni potra-
že delj časa in da ključji pri blagajni
še delj časa niso pravilno funkcionir-
ali. Priča Cirer izpove, poleg dru-
gega, da je Škubic pri Hrvatih za
pisanje pisem in adres veliko zaslužil.
Oškodovanec Taffler izjavi, da je 5.
oktobra pregledoval blagajno Po nje-
govem mnenju je bilo iz nje vzeti
najmanj 1500 kron. Sicer pa pravi
Taffler sam, da se je morda zmotil,
kar je pri tako velikih računih lahko

mogoče; pomota za 1000 gld. se prav
lahko pripeti. Ali je bilo res kaj ukra-
denega, ali je bila le pomota pri ra-
čunih, on ne ve. Taffler je nato še
dostavil: Domačin ni bil, sicer bi bil
vse pobral in zbežal v Ameriko.
Ukradel je lahko tudi kak drug in
ne Škubic. Zatoženega zagovarja dr.
Ž. tek. Po izbornem zagovoru drja
Ž. tka, v katerem je zlasti naglašal,
da Taffler sam ne ve, ali mu je bilo
sploh kaj ukradenega, ali ni morda
celo samo računska pomota, so po-
rotniki vprašanje glede krivde zani-
kali, vled česar je bil obtoženec Fer-
dinand Škubic popolnoma oproščen.

— **Senzacionalna kazen-**
ska razprava se je vršila te dni
v Trstu. Tožen je bil pravoslavni
kazniški katehet v Kopru, Sofronij
Raničič. Ta katehet je bil v spol-
skem oziru pravi prasec in ni bila
pred njim varna nobena ženska. Na-
posled je zapeljal svojo lastno netja-
kinjo, ko še ni bila stara 14 let, in
jo spravil v drugi stan, a ko se je
dekletovo stanje zaznalo, je obdolžil
in ovadil kot storilca necega sloven-
skega učiteljskega. Ta revež je bil
več tednov popolnoma nedolžen v
preiskovalnem zaporu. Obravnava
proti Raničiču je bila tajna. Obsojen
je bil ta človek na 7 let težke ječe.

— **Dve denarni pismi sta**
zginili med Dunajem in Trstom. V
enem je bilo 3500, v drugem pa 400
kron. Ker se od Ljubljane do Trsta
vozi s pošto tukajšnji poštni sluga,
se sumi, da sta pismi izginili iz ljub-
ljanske poštne vreče.

— **Vojaske izgrede.** Danes
ponoči so se v gostilni »Pri bavar-
skem dvoru« sprli vojaki in se po-
tem na cesti stekli. Topničar Fajdiga
je dimnikarskega mojstra Spitzerja
udaril s sabljo po glavi in ga precej
ranil. Vojaska patrola je Fajdigo
aretovala in ga odpravila v vojašnico.

— **V Ljubljano je skočil.**
Črevljarski pomočnik Anton Petek,
stanujoč na Starem trgu št. 22 je
včeraj dopoldne na Karlovski cesti
nadlegoval bramborvskega narednika
Jurija Porzerja in je šel za njim do
Hradeckega vasi, kjer je na cesti po-
bral kamen in ga zagnal proti Por-
zerju. Ta je to naznanil policijskemu
stražniku, ki je Petka aretoval in
odgnal na magistrat. Med potjo je
Petek v Sv. Florijana ulicah ušel
stražniku in je stekel po Zatiških
ulicah k Ljubljani in skočil v vodo,
katera pa mu ni prijala, kajti kmalu
se je zopet splazil na suho, kjer ga
je čakal stražnik, ki pa se je premo-
čenega črevljarskega pomočnika usmi-
lil in ga pustil, da se je šel domov
sušit.

— **Za detektiva se je iz-**
dal. Včeraj zvečer je prišel v Za-
bukovčovo gostilno na Cesti na Loko
št. 8 brezposelni delavec Peter Ma-
rinko, stanujoč na Mestnem trgu št. 3
in se predstavil gostilničarju kot ci-
vilni stražnik, ki ima »na gmajni«
inspekcijo. Sedel je nekaj časa v go-
stilnici, potem pa je šel v kuhinjo in
je tam ukradel pečenko, nakar je po-
begnil. Ker pa so tatvino takoj opa-
zili, je šel gostilničar za njim in ga
dobil na cesti, ko je zadržal ukra-
deno pečenko. Gostilničar je odvedel
Marinkota nazaj v gostilno in ga iz-
ročil potem policijskemu stražniku,
ki ga je odgnal v zapor.

— **Tatvina.** Opekarskemu moj-
stru Alojziju Martinčiču iz Kozar-
jev je bilo včeraj v gostilni »pri pa-
nju« v Vegovih ulicah, kjer se je bil
napil, iz listnice ukradenih 110 K.
Tatvina sta sumljiva dva slikarska
pomočnika. Eden osumljenec je po-
slal Martinčiču že 50 K nazaj, dru-
gega osumljenca je policija danes
aretovala.

— **Na potu iz Amerike**
umrl. Dne 12. t. m. je nagloma
umrl v Baselnu v Švici Mihael Ra-
čič, rojen leta 1864. V Iški Loki, ko
je potoval iz Amerike domov.

— **Poseben vlak z »Ame-**
rikanci«. Danes zjutraj se je pri-
peljalo v Ljubljano s posebnim vla-
kom 261 »Amerikancev«, ki so se
odhod podali domov. Bili so večinoma
Hrvatje.

— **Izgubljene in najdene**
reči. Ključar Janez Stefančič iz Viž-
marjev je izgubil v soboto zvečer
nekje v mestu rujavo zimsko ruto.

— **Delavka v tobačni tovarni** Zofia
Megličeva, stan. na Glincah št. 132,
je izgubila včeraj dopoldne na poti
od nunske cerkve, po Gradišču, Er-
javčevi in Bleiweisovi cesti rujavo,
dlakasto denarnico, v kateri je imela
okoli 16 K denarja. — Na poti od
Cesarja Jožefa trga, čez Vodnikov,
Pogačarjev in Marjin trg, po Pre-
šernovih, Šelenburgovih in Knafovih
ulicah do gledališča je včeraj zvečer
izgubila neka dama zlato brožo z
briljantom. — Na južnem kolodvoru
sta bila v času od 5. do 9. t. m. naj-
dena dva dežnika.

— **Hrvatke novice.** Umrl
je v Vinkovcih podpolkovnik v p.,
Ivan Domac pl. Privlački. — Štrajk
v oseški tovarni za stroje traja še

vedno. — »Matije Hrvatske«
knjige so kmalu prično razpošiljati
članom. — Ljudske knjižnice.
Osrednji odbor za snovanje ljudskih
knjižnic jih namerava ustanavljati
tudi po Bosni in se je za sedaj od-
ločil za nastopne kraje: Banjaluka,
Brod, Brčka, Bišče, Livno, Jajce,
Travnik, Dol. Tuzla, Sarajevo, Mostar
in Trebinje. — Jubilej. V Novem-
sadu se je praznovala sedemdeset-
letnica pesnika dr. Zmaja Jovanovi-
vića in se je na njegovi rojstni hiši
(sedaj srbska gimnazija) odprla spo-
minska plošča. — Utonil je 70letni
Matej Božič iz Drage (Reka). Šel je
čez narasel potok in mu je na brvi
izpodrsnilo. — Lepi voli. Na zad-
nji semenj v Zagrebu je pripeljal
kmet Juri Ščerbec štiri vole, ki so
tehtali 3600 kg. Ščerbec je zahteval
zanje 4000 K. — Ljudski shod v
selu Malve ob Dravi je posetilo še
čez 1000 ljudi.

— **Corrigendum.** V sobot-
nem podlistku »Poročnik Smola« je
vseled stavčeve krivde bila letnica
1849. namesto 1949.

* **Najnovejše novice.** —
Dva vlaka sta trčila sku-
paj na progi Budimpešta-Reka pri
postaji Hidegut. Težko ranjenih je
več sprovednikov, dočim so bili pot-
niki le lahko ranjeni. — Avstro-
ogrski poslanik v Beroli-
nu Szögyenyi je trčil s svojo
kočijo ob neki avtomobil ter so
konji precej poškodovani. — Pet
delavcev je zasulo v Toplicah
v rudniku grofa Sylva Tarouca. Štiri
so izklopali hudo ranjene, peti je bil
mrtev. — Rodbinski dram. V
Budimpešti je hotela delavčeva žena
Gyrsiesy s plinom umoriti sebe in
svoje tri otroke. Dočim je eden
otrok umrl, so druga dva in ženo
rešili. Žena pride pred sodišče za-
radi umora. V Hamburgu je na enak
način umoril trgovca Senfleben
svoja dva otroke, dočim so njega
samega rešili smrti. — Maksim
Gorki je poslal voditelju nemških
soc. demokratov, do katerega ima
posebne simpatije, črnilnik iz ma-
mutovih zob, ki so mu ga podarili
sibirski prognanci. — Ameriško.
V Bostonu je nasvetoval policijski
ravnatelj damam, naj nosijo zaradi
množičnih se napadov pri sebi vedno
orožje, ter vsakega napadalca na
mestu ustrelje. — Izginil je na
Dunaju baron Cattanei di
Mamo iz Grada. — Bombo je
našel v občinski hiši v Noniju na
Tirolskem občinski tajnik ter jo še
pravočasno ugasnil. — Gledališče
je zgorelo v Voslavsku na Ru-
skem. Na ukaz garnizijskega povelj-
nika so častniki spremili hladnokrvno
vse dame iz gledališča ter ni nihče
ponesrečil. — Usodno kopa-
lišče. V Csurgu na Ogrskem je
prišel v kopališče kmet Galinkics,
ki še ni bil nikoli v kopališču. Na
dvorišču je vrela v velikih kotlih
voda. Kmet se je slekel ter skočil
v kotel. Šele drugi dan so našli
njegovo truplo popolnoma razkuhan
v kotlu.

* **Sodba v pravdi Sv. Vac-**
lavke posojilnice. V soboto se
je končala senzacionalna razprava
v zadevi Sv. Vavlavke posojilnice.
Prvotna dvorana je bila natlačena
polna in pred sodnijsko palačo je ne-
pregledna množica nestrpno pričakovala
razsodbe. Porotniki so ob 1/2 12. uri
dop. odšli v svojo posvetovalno sobo.
Posvetovalje je trajalo skoro 5 ur, a
navzlic temu se ni nikdo ganil iz dvo-
rane, ampak vse je z največjo potrpe-
ljivostjo čakalo, da se vrnejo porotniki.
Ko so ob 3/4 na 5 ure porotniki se
vrnili v razpravno dvorano, je nastala
grobna tišina, poslušalci si niti dihati
niso upali. Načelnik porotnikov, posest-
nik Edvard Jäger je prečital pravorek
porotnikov, za kar je rabil cele tri četrt
ure. Porotniki so patra Drodza in
ravnatelja Kohouta spoznali sogla-
sno, Hercika in Pekeländerja pa
z večino glasov za krive, dočim
so revizorja Bilyja in Grünvalda opro-
stili. Nato je sodni dver proglasil to-le
razsodbo: **Pater Ivan Drodz**
se obsodi radi hndodelstva go-
ljufije, poneverjenja in sokr-
vide pri poneverjenju na 7 let
težke ječe, vsako četrletje po-
strene s postom; isto kazen radi
istih zločinov je dobil tudi Kohout.
Emanuel Hercik je bil obsojen na
2 let, Miroslav Pekeländer pa
na 13 mesecev težke ječe s po-
stom; revizorja Bily in Grünwald
sta bila po porotniškem pravoreku
oproščena; Kohout in Drodz morata
skupno povrniti posojilnici 6900 kron,
Kohout sam 400 kron, Hercik 54.000
kron, Pekeländer pa 21.400 kron. Vsi
skupaj pa so obsojeni in povrnitev sod.
in pravd. stroškov. Ko je čital načelnik
Jäger porotniški verdikt, je Drodz pri
vprašanjih, tičečih se njega, nervozno
majal z glavo njegove ustnice so se
konvulzivno gibale, njegov obraz pa
se je razbilil v ostudno režočo se
grimaso. Kohout je sedel ves čas molče

v resignirano, na zatožni klopi, oči
oprte v tla. Šele ko se je izrekla ob-
sodba, je glasno zahteval in debele solze
so mu kapale raz lica. Najbolj moško
se je držal Hercik, ki je brez vsake
razburjenosti poslušal svojo obsodbo.
Pekeländer je jel jokati, ko je slišal,
do so porotniki potrdili njegovo krivdo.
S tem je končana senzacionalna pravda
proti Sv. Vavlavski posojilnici, ki je
vzbujala toliko pozornosti ne le v čes-
kih, marveč v vseh protiklerikalnih
krogih. Sv. Vavlavka posojil-
nica je vzgled, kako se gospo-
dari v zavodih, katere imajo
klerikalci v rokah. Obravnava
proti duhovniku Drodzu in njegovim
sokrivcem je dognala, da se je pod
plaščem katoličanstva najne-
sramnejše goljufavalo in sle-
parilo. Po vseh klerikalnih listih se
je kričalo, da je Sv. Vavlavka poso-
jilnica katoliški zavod, katoliška
posojilnica! Kako more biti denar,
kako računi katoliški? Ali ni
denar, ali niso računi pri katolikih
protestantih in pravoslavljih povsodi
enaki? Morda so računi, kakor so se
sestavljali v Sv. Vavlavski »založni«,
pristno katoliška specialiteta!? Potem
je bila pač ta posojilnica pristno kato-
liška! Tudi pri nas imamo mnogo
katoliških denarnih zavodov
in konsumov. Zato je umestno, da
je naše občinstvo oprežno proti njim,
zakaj kdo je porok, da se tudi pri nas
ne gospodari pri dotičnih zavodih tako
»katoliško«, kakor je gospodaril pater
Drodz. Sv. Vavlavka posojil-
nica naj bo Slovincem svarilen
vzгляд!

Telefonska in brzojavna poročila.

Škofja Loka 14. decembra.
V soboto je bila v Stari Loki
občinska volitev. Klerikalci so
bili poraženi na celi črti.
Narodno-napredna stranka je vzlic
rogovljenju škofjeloškega fajmostra
Sinkovca zmagala v vseh treh
razredih, in sicer v tretjem raz-
redu z večino 45 glasov, v dru-
gem razredu z večino 20 glasov
in v prvem razredu z večino 17
glasov. V celi loški okolici vlada
veselje nad tem izidom. Živeli za-
vedni kmetje starološke občine!
Dani se, Sinkovec!

Dunaj 14. decembra. Prora-
čun vojnega ministrstva, ki
se predloži jutri delegacijama, iz-
kazuje znatno zvišanje po-
trebščine. Zahteva se zvišanje
rednih potrebščin za 100 000 K
in zvišanje izrednih potreb-
ščin za 15 milijonov kron.
Ti milijoni se rabijo za nove to-
pove.

Dunaj 14. decembra. Vojno
ministrstvo razglša, da ne pred-
loži novega brambnega zakona, s
katerim se je hotelo vpeljati dve-
letno vojaško službovanje, ker na
Ogrskem še za letos niso potr-
jeni rekrutje in torej ne kaže za
prihodnje leto zahtevati pomnoži-
tve kontingenta rekrutov.

Dunaj 14. decembra. Cesar je
poslal nadvojvodi Rajnerju po-
vodom 60letnice njegovega voja-
škega službovanja jako laskavo
lastnoročno pismo. Za jutri dolo-
čeni dvorni diné na čast nadvoj-
vodi Rajnerju, na kateri diné je
bilo povabljenih 240 oseb, je bil
odpovedan vsled smrti nadvojvo-
dinje Klotilde.

Budimpešta 14. dec. V da-
našnji seji poslanske zbor-
nice so letele ostre strele na
Dunaj. Najprej si je Körberja in
Windischgratza izposodil Ho-
dossy. Potem je govoril mini-
strski predsednik Tisza, ki je
brezobzirno bičal stare centraliste
dunajske gosposke zbornice, ki
ničesar ne znajo in niso za nič
sposobni ter izjavil, da se vse
izpolni, kar je cesar obljub-
il Koerberja se je posebno lotil
Kossuth, češ, da je čudno, da
cesar še ni Koerberja spodil, saj
ne reprezentuje drugega kakor
svojo nevednost in domisljavnost.
Oglašenih je še jako mnogo go-
vornikov.

Budimpešta 14. decembra.
Nadvojvodinja Klotilda, 19letna
hči nadvojvode Josipa, je po dva-
dnevni bolezni v Alcsuti umrla.
Truplo se pripelje v Budimpešto.

Spominjajte se dilaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Borzna poročila

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 14. decembra 1903

Naložbeni papirji.	Dinar	Ring
100% majeva renta	100.80	101.00
100% srebrna renta	100.60	100.80
100% avstr. krona renta	100.80	101.00
100% zlatna	120.85	120.85
100% ogrska krona	99.20	99.40
100% zlatna	119.00	119.20
100% posojilo dožele Kranjske	100.00	100.50
100% posojilo mesta Spiljeta	100.00	100.00
100% posojilo mesta Zadra	100.00	100.00
100% bos. herc. žel. pos. 1903	100.85	101.85
100% bos. žel. banka k. o.	99.70	100.70
100% zlat. o. o.	99.75	100.75
100% zast. pis. gal. d. hip. b.	101.75	102.75
100% pešt. kom. k. o. z	107.10	108.10
100% pr.	101.00	102.00
100% zast. pis. Innerst. hr.	100.20	101.20
100% ogr. centr.	100.20	101.20
100% deželna hranilnica	100.20	101.20
100% zast. pis. ogr. hip. b.	100.20	101.20
100% obl. ogr. lokalne žel.	100.00	101.00
100% deške ind. banko	100.25	101.25
100% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	98.50
100% dolenski žel. banko	99.50	100.50
100% juž. žel. kup. 1/2	99.75	100.75
100% av. pos. za žel. p. o.	100.60	101.50

Srečke od leta 1854	188	171
1880	156.15	167.15
1884	262	264
1888	165	166.50
1892	293	298
1896	298	298.50
1900	267	271
1904	93	96
1908	137.75	138.75
1912	19.15	20.15
1916	475	484
1920	82	87
1924	80	85
1928	71	75.50
1932	53.50	54.50
1936	26.75	27.75
1940	63	60
1944	78	82
1948	500	518

Valute	1135	1139
20 franki	19.07	19.10
20 marko	23.45	23.53
Sovereigns	23.92	24
Marke	117.15	117.25
Laški bankovci	95.30	95.60
Rubli	2.53	2.53
Dotarji	4.94	5

Žitne cene v Budimpešti.

dne 14. decembra 1903.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg K 7.70
Rž	50 8.66
Koruzna	50 8.16
Oves	50 5.48

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 508.9. Srednji letni tlak 738.0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrvi	Nebo
12.	9. zv.	733.9	4.8	brezvetr.	oblačno
13.	7. zv.	734.5	3.8	sl. jzhod	oblačno
14.	2. pop.	734.0	4.2	sl. jzhod	oblačno
15.	9. zv.	733.9	3.3	brezvetr.	oblačno
16.	7. zv.	732.4	2.7	sl. jzhod	oblačno
17.	2. pop.	731.7	4.9	sl. jzhod	oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje 4.5° in 3.8° — normale: —1.3° in —1.4° — Morkina v 24 urah: 11.2 mm in 1.5 mm.

Zahvala.

Za vsestransko prijazno sočutje ob času smrti in pogrebu sedaj v Bogu spavajočega očeta itd., gospoda

Antona Snoj
zasebnika

potem za častno in tolažilno spremstvo pri pogrebu, katero je prišlo od blizu in daleč, izrekamo najiskrenejšo hvalalo.

Dolnje Gameljne, 12. decembra 1903.

Žalujoči ostali.

Deklica

ali (3264—1)

gospica

ki se želi učiti trgovinske stroke v prodajalni z mešanim blagom naj vložijo ponudbo pod šifro M. D. št. 99, poste restante, Ajdovščina.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Izkušen vrtnar

Isče službe. Vstopi lahko takoj ali s 1. januarjem 1904. (3255—2)
Naslov se zve v upravnistvu „Sl. Nar.“

Dr. Otmar Krajec odpotuje

do konca tega meseca.

Izvrstna fina (11—285)

vina v buteljah

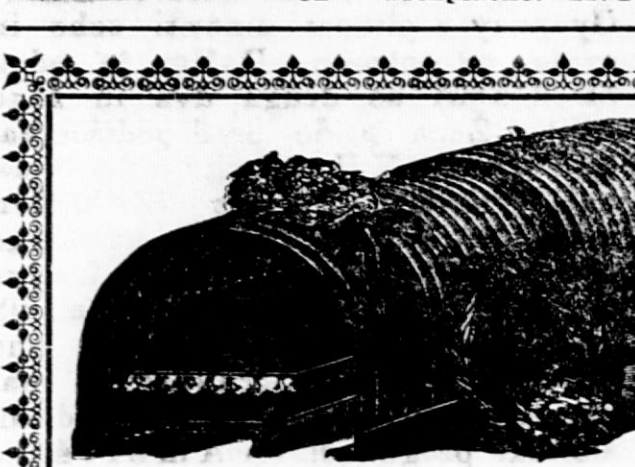
se dobé v trgovini

Edmund Kavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

Alojzij Luznik na Vrhniki pri Ljubljani

preskrbuje dobre harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi s asovirje, platine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 32 brezplačno. 1294

Vis. c. kr. ministristvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih.

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj. V zalogi jih ima: pogrebni zavod Frana Doberleta v Ljubljani.

Trgovskega učenca

iz boljše rodovine, kateri je dovršil vsaj prvi gimnazijski razred in je slovenskega in nemškega jezika zmožen, sprejme trdka

R. & E. Rooss v Kranju

trgovina z deželimi pridelki na debelo, specerijskim blagom itd 3237-2

lekarna v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priloga naslednje izdelke svojega kemično-farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccollova želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372—42)

Piccollova želodčna vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Politerška steklenica 2 K

Piccollovi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogrammska steklenica, pasturizirana K 130.

Zunanja naročila po pošttem povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Ščiti za krste

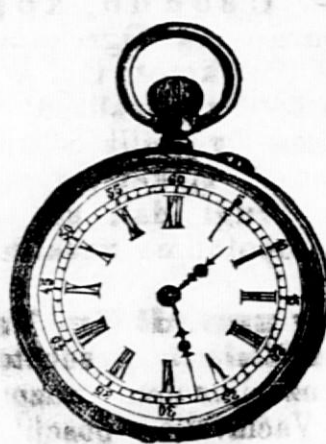
da se iste v grobu ne stlačijo,

najcenejše in najpopolnejše nadomestilo za zidano grobnico.

Vis. c. kr. ministristvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih.

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj. V zalogi jih ima: pogrebni zavod Frana Doberleta v Ljubljani.

Božična in novoletna darila!

Otvoritev nove velike trgovine.

Vsaka konkurenca izključena.

Priporočam jako okusno, bogato zalogo stenskih ur s krasnim bitjem (novost) v lepih, moderno zrezljanih omaricah, dalje srebrnino, zlatino, nože in vilice in druge krasne izdelke iz kina-srebra.

Posebno priporočam krasne, živo se lesketajoče briljante, po sreči jako ugodno v večji partiji nakupljene in raznovrstno vdlane.

Nasprotno imam v zalogi vsled konkurence imenitne imitacije briljantov (steklo) skoro nerazločljive od pravih.

Pozor! Vedno sem si prizadeval slavno občinstvo seznaniti s svojo bogato zalogo, kakor tudi prepričati je, da ni treba nikomur naročevati te vrste blaga pri tujih, zunanjih trdkah, kakor n. pr. z Dunaja ali od drugod, kajti mnogi slučajji so me prepričali, da morem z boljšim in mnogo cenejšim blagom ravno tako postreči.

Držim se strogo principa, svoje cenj. odjemalce zadovoljevati vedno le s pristnim in poštenim blagom.

Omeniti moram, da nakupujem blago vedno le v večjih partijah osebno, direktno v tovarnah, ker bi drugače ne mogel nastaviti tako nizkih cen.

Priporočam se in vabi na obilni obisk (3159—3)

Franc Čuden

urar in trgovec v Ljubljani

Prešernove ulice št. 2, nasproti franc. samostanu.

Filialka: Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Ceniki zastoj in poštnine prosto!

Garantirano dobro

vino in žganje

podvrženo pregledu kemijske preskuševalne postaje na Dunaju,

dobiva se pri 2596-31

bratrh Giacconi & Co.

Vis (Cissa) v Dalmaciji.

Ces. kr. avstrijske

Prodajalka

izurjena v trgovini mešanega blaga, se sprejme takoj.

Ponudbe pod št. 80 na upravnistvo „S ov. Naroda“.

(3222—3)

Mlad

natakar na račun

vešč slovenskega in nemškega jezika popolnoma, se takoj sprejme v neki tukajšnji restavraciji.

Izve se pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

(3218—3)

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Čez Selzthal v Aussee, Solnograd, Čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten — Ob 7. uri 5 m. zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Čez Selzthal v Solnograd, Inomost, Čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3 uri 56 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, Čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Brege, Corih, Genevo, Pariz, Čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Karlove v. Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj, Čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). — PROGA V NOVOMESTO IN V KOČEVJE. Obojni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 25 m zjutraj obojni vlak z Dunaja Čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, 181 Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne obojni vlak z Dunaja Čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.). Francove v. Karlove v. Heb, Marijine v. Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Corih, Brege, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohora, Celovca, Pontabla, Čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Št. 42373.

Vabilo.

Vže mnogo let oproščajo se blagotvoritelji častitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo

oprostne listke

na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci I. C. Hamann, Vaso Petričič ter Albert Schaeffer.

Vrhutega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god je kakor doslej položiti eno krono in na vpisni poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov. Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisemenim pošiljkatvam bodi priden tudi razločni naslov pošiljatelja. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 10. decembra 1903.

Župan: Ivan Hribar.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska

razpisuje

javno pismeno ponudbeno razpravo

za kamnoseška dela, kakor tudi za I. oddelek mizarskih in k tem spadajočih ključavničarskih del

na dan 19. decembra t. l. ob 5. popoldne.

Načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v tajnistvu Mestne hranilnice ob navadnih uradnih urah vsakomur na vpogled.

Ponudbe, v katerih je navesti posamezne cene kakor tudi preračunjene zneske s številkami in besedami, vložiti je v določenem času zapечатene in opremljene s 5% vadijem, ki ga je določiti na podlagi preračunjenih svot, v uradu Mestne hranilnice ljubljanske.

V ponudbah je tudi navesti, da se podvrže ponudnik vsem stavljenim pogojem.

Na ponudbe, katero ne bodo vsem razpisanim pogojem ustrezale, in na take, katere bi se pogojno glasile ali se prekasno vložile, se ne bode oziralo.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1903.

(3246—2)

Mestna hranilnica ljubljanska.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

(36—144)

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah števil. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kol nomena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.